

جزوه مسابقات مفاهیم قرآن کریم (آیات موضوعی) فدراسیون تکواندو

موضوع شماره ۱: دنیا کشت زار آخرت است!

وَابْتَغِ فِيمَا آتَاكَ اللَّهُ الدَّارَ الْآخِرَةَ ۗ وَلَا تَنْسَ نَصِيبَكَ مِنَ الدُّنْيَا ۗ وَأَحْسِنَ كَمَا أَحْسَنَ اللَّهُ إِلَيْكَ ۗ وَلَا تَبْغِ الْفُسَادَ فِي الْأَرْضِ ۗ إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ الْمُفْسِدِينَ (قصص / ۷۷)

ترجمه: و در آنچه خداوند بر تو بخشیده است، سرای آخرت را بجوی (و در عین حال) بهره‌ات را از دنیا هم فراموش مکن، و همچنانکه خداوند به تو نیکی کرده است، نیکی کن، و در این سرزمین فتنه و فساد مجوی که خداوند تبه‌کاران را دوست ندارد.

توضیح:

این عبارت در میانه ی داستان (قارون) و گفتگوی مؤمنین بنی اسرائیل با اوست. (قارون) از قوم حضرت موسی (ع) بود که به دلیل ثروت فراوان و عدم ظرفیت کافی و فقدان ایمان قوی، به انحراف، استکبار، ظلم و تعدی کشیده شد. مؤمنین به او گفتند: لا تفرح؛ ان الله لا يحب الفرحین: این همه خوشحالی توام با غرور و تکبر نداشته باش که خدا شادی کنندگان مغرور را دوست نمی‌دارد. سپس بعد از نصیحت، چهار اندرز پر مایه و سرنوشت ساز دیگر به او می‌دهند که در این گفتار به ۲ موعظه اشاره می‌کنیم:

۱- **و ابْتَغِ فِيمَا...** در آنچه خدا به تو عطا کرده (مال دنیا)، خانه ی آخرت خود را تعمیر و آباد کن. بدان

که دنیا وسیله است نه هدف. **الدنيا مزرعه الاخره:** دنیا کشتزار آخرت است .

۲- **و لا تنس نصيبك...** سهم و بهره‌ات را از دنیا فراموش مکن. واقعیت آن است که سهم هر کسی از دنیا

محدود است و مازاد آن زیادی است. **امام علی (ع) می فرمایند:** ای فرزند آدم! هر چه بیشتر از مقدار

خوراکت به دست آوری، خزانه دار دیگران در آن مورد خواهی بود! (نهج البلاغه کلمه قصار ۱۹۲)

امام علی (ع) در تفسیر جمله ی " و لا تنس نصيبك من الدنيا فرمود " یعنی از سلامتی، قوت، فراغت

جوانی و شادابی برای آخرت استفاده کن. (تفسیر نورالثقلین)

موضوع شماره ۲: نرم خویی کلید جذب حداکثری

فِيمَا رَحِمَهُ مِنَ اللَّهِ لَنْتَ لَهُمْ ۖ وَلَوْ كُنْتَ فَظًا غَلِيظَ الْقَلْبِ لَانْفَضُّوا مِنْ حَوْلِكَ ۚ فَاعْفُ عَنْهُمْ وَاسْتَغْفِرْ لَهُمْ
وَشَاوِرْهُمْ فِي الْأَمْرِ ۚ فَإِذَا عَزَمْتَ فَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ ۚ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُتَوَكِّلِينَ (آل عمران ۱۵۹)

ترجمه: ای پیامبر، پس به مهر و رحمتی از سوی خدا با آنان نرم خوی شدی، و اگر درشت خوی و سخت دل بودی از پیرامونت پراکنده می شدند، بنابراین از آنان گذشت کن، و برای آنان آمرزش بخواه، و در کارها با آنان مشورت کن، و چون تصمیم گرفتی بر خدا توکل کن؛ زیرا خدا توکل کنندگان را دوست دارد. (۱۵۹)

توضیح: خداوند در آیه فوق، نخست اشاره به یکی از مزایای فوق العاده اخلاقی پیامبر (ص) نموده و آن عبارت است از: نرم خویی و مهربانی با مردم و پرهیز از خشونت، تند خویی و سنگدلی

(فظ) در لغت به کسی گویند که سخنانش تند و خشن است، و (غلیظ القلب) منظور کسی است که سنگدل باشد و عملاً انعطاف و محبتی نشان ندهد. لذا، این دو کلمه گرچه در معنای خشونت به کار می رود، اما غالباً (فظ) در مورد خشونت در سخن و (غلیظ القلب) در مورد خشونت در عمل استفاده می شود. و به این ترتیب خداوند اشاره به نرمش کامل پیامبر (ص) و انعطاف او در برابر افراد نادان و گنهگار می کند. سپس دستور می دهد که از تقصیر آنان بگذر، و آنها را مشمول عفو خود گردان و برای آنها طلب آمرزش کن. پیامبر (ص) به فرمان خدا عمل کرد و آنها را بطور عموم مشمول عفو خود ساخت و اگر پیامبر (ص) غیر از این می کرد زمینه برای پراکندگی مردم کاملاً فراهم بود.

بدیهی است شخصی که در مقام رهبری قرار گرفته اگر خشن و تندخو و غیر قابل انعطاف و فاقد روح گذشت باشد، مردم از دور او پراکنده می شوند و از وظیفه رهبری باز می ماند و به همین دلیل علی (ع) در یکی از کلمات قصار خود می فرماید: (ابزار رهبری گشادگی سینه است)

موضوع شماره ۳: سرنوشت جامعه به دست خود انسان ها
...إِنَّ اللَّهَ لَا يُغَيِّرُ مَا بِقَوْمٍ حَتَّىٰ يُغَيِّرُوا مَا بِأَنْفُسِهِمْ... (رعد ۱۱)

ترجمه:... در حقیقت خدا سرنوشت قومی را تغییر نمی‌دهد تا آنکه آنان حال خود را تغییر دهند...

توضیح: این جمله یک قانون کلی و عمومی را بیان می‌کند. این اصل قرآنی که یکی از مهمترین برنامه های اجتماعی اسلام است، به ما می‌گوید هر گونه تغییرات برون‌ی متکی به تغییرات درونی ملت‌ها و اقوام است و هرگونه پیروزی و شکستی که به قومی رسید از همین جا سرچشمه می‌گیرد.

بنابراین آنها که همیشه برای تبریّه خویش به دنبال (عوامل برون‌ی) می‌روند، و قدرت‌های سلطه‌گر و استعمارکننده را همواره عامل بدبختی خود می‌شمارند، سخت در اشتباهند. چرا که اگر این قدرت‌های جهنمی پایگاهی در درون یک جامعه نداشته باشند، کاری از آنان ساخته نیست.

این اصل قرآنی می‌گوید: برای پایان دادن به بدبختی‌ها و ناکامی‌ها باید دست به انقلابی از درون بزنید، یک انقلاب فکری و فرهنگی، یک انقلاب ایمانی و اخلاقی، و به هنگام گرفتاری در چنگال بدبختی‌ها باید فوراً به جستجوی نقطه‌های ضعف خویشان بپردازیم، و آنها را با آب توبه و بازگشت به سوی حق از دامان روح و جان خود بشوییم.

تولدی تازه و نور و حرکتی جدید پیدا کنیم، تا در پرتو آن بتوانیم ناکامی‌ها و شکست‌ها را به پیروزی مبدل سازیم.

امام سجاد (ع): با اشاره به این آیه می‌فرمایند: گناهایی که نعمت‌ها را تغییر می‌دهند عبارتند از: ظلم به مردم، ناسپاسی خداوند و رها کردن کارهای خیری که انسان به آن عادت کرده است.

موضوع شماره ۴: راز کسب محبوبیت اجتماعی
إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ سَيَجْعَلُ لَهُمُ الرَّحْمَنُ وُدًّا (مریم/۹۶)

ترجمه: همانا کسانی که ایمان آورده و کارهای شایسته انجام داده اند به زودی خدای رحمان برای آنان محبتی (در دلها) قرار می دهد.

توضیح: حتما برای شما هم پیش آمده که برخی افراد را بدون رابطه و آشنایی قبلی، از صمیم قلب دوست بدارید! راز این محبوبیت چیست؟ خداوند متعال پرده از این راز برمی دارد: **إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ...** ایمان و کار شایسته، کلید محبوبیت نزد مردم است. ایمان و عمل به طاعات الهی، بازتابی دارد به وسعت عالم هستی و شعاع محبوبیت حاصل از آن تمام پهنه آفرینش را فرا می گیرد.

علی (ع) می فرماید از رسول اکرم (ص) در مورد ..... **سَيَجْعَلُ لَهُمُ الرَّحْمَنُ وُدًّا**، سؤال کرد، فرمود: القاء این محبت در قلوب اهل ایمان و فرشتگان مقرب است. یا علی! همانا پروردگار به مؤمن سه فضیلت مرحمت کرده است: محبت، حلاوت (شیرینی) و مهارت (بزرگی) در قلوب مردم صالح و نیکوکار.

محبوب شدن، رحمتی الهی است که نصیب مؤمنان و صالحان می شود و حتی گفته شده است که این آیه مقید به القاء محبت ایشان در دل های مؤمنان هم نیست بلکه حتی ممکن است افراد ناپاک و آلوده هم از تقرب و نزدیکی آنان لذت ببرند و دوستشان بدارند؛

لذا بسیار دیده ایم که به هنگام مرگ یکی از همین انسان های وارسته، دیدگان همه حتی افراد لاابالی و فاسق هم گریان است. از مصادیق مهم این القاء محبت و دوستی، حب و دوستی امیر المؤمنین (ع) است که امام صادق (ع) فرمود: مؤمنی نیست مگر آنکه در قلب او دوستی علی (ع) باشد. (تفسیر برهان/ج ۳/ص ۲۷)

موضوع شماره ۵: عفت و پاکدامنی اهل ایمان

قُلْ لِلْمُؤْمِنِينَ يَغُضُّوا مِنْ أَبْصَارِهِمْ وَيَحْفَظُوا فُرُوجَهُمْ ذَلِكَ أَزْكَى لَهُمْ إِنَّ اللَّهَ خَبِيرٌ بِمَا يَصْنَعُونَ
وَقُلْ لِلْمُؤْمِنَاتِ يَغْضُضْنَ مِنْ أَبْصَارِهِنَّ... (نور ۳۰/۳۱)

ترجمه: به مؤمنان بگو چشمهای خود را (از نگاه به نامحرمان) فرو گیرند، و فروج خود را حفظ کنند. و به زنان با ایمان بگو چشم های خود را (از نگاه هوس آلود) فرو گیرند.

توضیح: کلمه **يَغُضُّوا** از ریشه **(غض)** به معنای کاستن و پایین آوردن است. چنانکه لقمان به فرزندش می فرماید: **(واغضض من صوتک)** یعنی صدایت را پایین بیاور و با صدای بلند صحبت نکن. در اینجا نیز مراد از (غض بصر) بستن چشم نیست، بلکه پایین آوردن نگاه است، به گونه ای که انسان نامحرم را نبیند.

مراد از (فروج) شرمگاهها است که باید آنها را از نگاه دیگران پوشاند. البته مراد از حفظ فروج در دیگر آیات قرآن، حفظ زناست، ولی در این آیه، براساس روایات، حفظ از نگاه است. آیا زنان باید در یک مسابقه بی پایان در نشان دادن اندام خود و تحریک شهوات و هوسهای آلوده مردان درگیر باشند و یا باید این مسائل از محیط اجتماع برچیده شود، و به محیط خانواده و زندگی زناشویی اختصاص یابد؟! اسلام طرفدار برنامه دوم است و حجاب جزعی از این برنامه محسوب می شود، در حالی که غربی ها و غرب زده های هوسباز طرفدار برنامه اولند! اسلام می گوید کامیابی های جنسی اعم از آمیزش و لذت های سمعی و بصری و لمسی مخصوص به همسران و غیر از آن، گناه و مایه آلودگی و ناپاکی جامعه می باشد. اسلام می خواهد مردان و زنان مسلمان روحی آرام و اعصابی سالم و چشم و گوشه پاک داشته باشند، و این یکی از فلسفه های حجاب است.

اما **دونکته: ۱)** اینکه در این آیات، حفظ نگاه و عفاف و پاکدامنی از مردان آغاز می شود و سپس این دستورات به بانوان ابلاغ می گردد. **(۲)** در ادامه آیه ۳۱ به جمله **وَلَا يُبْدِينَ زِينَتَهُنَّ إِلَّا...** می رسیم که حتما باید مورد مطالعه دقیق بانوان مؤمنه قرار گیرد و حدودش را در رساله ی عملیه و نظرات فقها و مراجع عظام پیگیری نمایند.

پیامبر اکرم (ص): نگاه بد، تیری از تیرهای مسموم شیطان است؛ هر کس از ترس (عذاب) خدا چشم خود را فروبندد، خداوند به او ایمانی می دهد که از درون، شیرینی آن را حس می کند. (بحار، ج ۱۰۴/ص ۳۸).

موضوع شماره ۶: تنظیم اسناد تجاری و حقوقی در طولانی ترین آیه قرآن يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا تَدَايَنْتُمْ بِدِينٍ إِلَىٰ أَجَلٍ مُّسَمًّى فَاكْتُبُوهُ...

ترجمه: ای کسانی که ایمان آورده‌اید! هنگامی که بدهی مدت داری (به خاطر وام یا داد و ستد) به یکدیگر پیدا کنید، آن را بنویسید....

توضیح: یکی از مشکلات و معضلات جامعه‌ی انسانی، بن بست‌ها، اختلافات و نزاع‌هایی است که به خاطر روابط اقتصادی بین مردم به وقوع می‌پیوندد. در آیه کریمه مذکور احکام و مقررات دقیقی برای امور تجاری و اقتصادی بیان شده‌است تا این مشکلات مرتفع شده و سرمایه‌ها رشد طبیعی خود را پیدا کند.

چند نکته:

- تنظیم سند، حتی در معاملات نقدی مفید است ولی در معاملات نسبه مفیدتر و مهمتر!
- در معاملات موعده دار، ممکن است طرف‌های معامله و یا شاهدان از دنیا بروند یا فراموش کنند؛ لذا لازم به نگارش هم هست. والبته باید که همراه با گواهی افراد عادل باشد تا قابلیت استشهاد داشته باشد.
- دیگر آنکه جامعه‌ی اسلامی باید در حفظ حقوق دیگران را حمایت کند و در معاملات کاتب و شاهد باشند.
- در این آیه، ۱۹ دستور مهم در تعاملات اقتصادی بیان شده است، که به ۳ مورد مهم تر آن اشاره می‌شود و مطالعه و دقت در بقیه دستورات را برعهده ی خود عزیزان می‌گذاریم.
-
- **يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا تَدَايَنْتُمْ..... فَاكْتُبُوهُ.** مجاز بودن قرض و وام، تعیین مدت برای وام‌ها، شامل عموم بدهی‌ها مانند سلف و نسبه و قرض مهم تر از همه، نگارش صورت وضعیت اقتصادی طرف‌های معامله.
- **وَلْيَكْتُبْ بَيْنَكُمْ كَاتِبٌ بِالْعَدْلِ** برای اطمینان و حفظ قرار داد از دخل و تصرف طرفین، تنظیم و نگارش توسط شخص سومی که عادل است انجام شود.
- **وَلَا يَأْبَ كَاتِبٌ...** به شکرانه ی سواد و علمی که خداوند به ما داده است، کارگشایی کنیم و از این امر مهم شانه خالی نکنیم.

موضوع شماره ۷: ماندگاری عمل در گرو خالص بودن آن إِنَّمَا نُنْعِمُكُمْ لُوْجِهِ اللّٰهِ لَا نُرِيْدُ مِنْكُمْ جَزَاءً وَلَا شُكْرًا (انسان/۹)

ترجمه: (نیکان می‌گویند) مافقط شما را برای رضای خدا اطعام می‌کنیم، و هیچ پاداش و تشکری از شما نمی‌خواهیم.

توضیح: دیگر عمل برجسته ایشان (ابرار) که البته مهم ترین شاخصه‌ی بندگان خاص پروردگار می‌باشد، اخلاص است که می‌گویند: **إِنَّمَا نُنْعِمُكُمْ لُوْجِهِ اللّٰهِ...** اعمال اینان مخلصانه و برای ذات پاک خداوند است و هیچ چشم داشتی به پاداش مردم و حتی تقدیر و تشکر آنها ندارند.

اصولا در اسلام و فرهنگ دینی، ارزش عمل به خلوص آن است؛ و گرنه اعمالی که انگیزه‌های غیر الهی داشته باشد، خواه برای ریا و خودنمایی یا به خاطر هوای نفس، یا به جهت تشکر و قدردانی مردم و یا به خاطر پاداش مادی، هیچگونه ارزش معنوی و الهی ندارد!

و حدیث مشهور پیامبر اکرم (ص): لا عمل الا بالنیه و انما العمال بالنیات: عملی بدون نیت خالصانه پذیرفته نمی‌شود و قطعاً اعمال بالنیات (الهی) پذیرفتنی است اشاره به همین معنا دارد.

منظور از **وَجِهِ اللّٰهِ** همان ذات پروردگار است و گرنه خدا که صورت جسمانی ندارد! و این همان چیزی است که در سایر آیات قرآن نیز روی آن تکیه و تاکید شده است، مانند:
وَمَا تَنْفِقُونَ إِلَّا ابْتِغَاءَ وَجْهِ اللّٰهِ (بقره/۲۷۲) **يَا وَاصِبٍ نَفْسِكَ مَعَ الَّذِينَ يَدْعُونَ رَبَّهُمْ بِالْغَدَاةِ وَالْعَشِيِّ يُرِيدُونَ وَجْهَهُ** (کهف/۲۸).

پیامبر (ص) فرمودند: اخلص قلبك يكفيك القليل من العمل: قلبت (نیت) را خالص کن ، عمل کم نیز تو را کفایت میکند.(بحار، ج ۷۰، ص ۱۷۵)

امیر المؤمنین (ع) فرمودند: العمل كله هباء الا ما اخلص فيه : همه اعمال انسان بر باد فنا می‌رود جز عملی که خالصانه برای خدا باشد.(غرر الحکم، ص ۹۲)

حضرت زهرا (س) فرمود: من اصعد الى الله خالص عبادته اهبط الله اليه افضل مصلحته : کسی که عبادت خود را برای خدا و خالصانه تقدیم کند، خداوند نیز بهترین مصلحتش را نصیبش می‌نماید.(بحار ، ج ۷۱، ص ۲۴۹).

موضوع شماره ۸: یاس از رحمت خداوند، هرگز!

قُلْ يَا عِبَادِيَ الَّذِينَ أَسْرَفُوا عَلَىٰ أَنفُسِهِمْ لَا تَقْنَطُوا مِن رَّحْمَةِ اللَّهِ ۚ إِنَّ اللَّهَ يَغْفِرُ الذُّنُوبَ جَمِيعًا ۗ إِنَّهُ هُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ (زمر / ۵۳)

ترجمه: (ای رسول رحمت) بگو: ای بندگان من که بر خود اسراف و ستم کرده اید! هرگز از رحمت خدا نا امید نشوید، البته خدا همه گناهان را (چون توبه کنید) خواهد بخشید، که او خدایی بسیار آمرزنده و مهربان است.

توضیح: خداوند مهربان در این آیه کریمه با لحنی آکنده از نهایت لطف و محبت، آغوش رحمتش را به روی همگان باز کرده و فرمان عفو آنها را صادر نموده است؛ قل یا عبادی... تعبیر این آیه نشان می دهد که از امید بخش ترین آیات قرآن مجید نسبت به همه گنهکاران است. شمول و گستردگی آن به اندازه ای است که امیرالمؤمنین (ع) فرمود: در تمام قرآن، آیه ای وسیع از این آیه (در خصوص رحمت و مغفرت) نیست!

دلایل این وسعت:

- ۱- تعبیر (یا عبادی: ای بندگان من) آغازگر لطف پروردگار است.
- ۲- تعبیر اسراف به جای ظلم و گناه و جنایت نیز لطف دیگری است.
- ۳- تعبیر علی انفسهم (بازگشت گناهان به خود انسان) نشانه دیگری از محبت خداوند است؛ همانگونه که یک پدر دلسوز به فرزندش می گوید: این همه به خود ستم مکن!
- ۴- تعبیر لا تقنطوا با توجه به اینکه قنوط به معنای مایوس شدن از خیر است، خود به تنهایی دلیلی است بر حرام بودن ناامیدی از لطف الهی!
- ۵- تعبیر من رحمه الله پس از لا تقنطوا تاکید بیشتری است بر این لطف و محبت.
- ۶- جمله (إِنَّ اللَّهَ يَغْفِرُ الذُّنُوبَ جَمِيعًا) با تاکید و نیز **ال** در کلمه **الذُّنُوب** که همه ی گناهان را بدون استثناء در بر می گیرد، اوج دریای بی انتهای رحمت و مغفرت پروردگار است. و البته کلمه **جمیعا** بر تاکید و امیدواری آن می افزاید.
- ۷- و بالاخره توصیف خداوند با غفور و رحیم که از اوصاف امید بخش پروردگار سبحان است، جایی برای یاس و ناامیدی باقی نمی گذارد.

-۸

نکته مهم: و البته همه ی اینها نصیب بندگان می شود که با توجه به سوی خداوند بازگردند.

امام باقر (ع) فرمود: کسی که از گناه توبه کند همچون کسی که گناه نکرده است. و کسی که استغفار می کند در حالی که به گناه ادامه می دهد مانند کسی است که خدا را مسخره می کند! (کافی/ج ۲/ص ۳۱۶)

موضوع شماره ۹: گذشت بهتر از انتقام

وَجَزَاءُ سَيِّئَةٍ سَيِّئَةٌ مِّثْلُهَا ۚ فَمَنْ عَفَا وَأَصْلَحَ فَأَجْرُهُ عَلَى اللَّهِ ۗ إِنَّهُ لَا يُحِبُّ الظَّالِمِينَ

ترجمه: پاداش بدی (چون قتل و زخم زدن و اتلاف مال) همانند بدی است؛ ولی هر که بگذرد و میان خود و طرف مقابلش را اصلاح نماید. پاداشش بر عهده خداست، یقیناً خدا ستمکاران را دوست ندارد. (شوری/۴۰)

توضیح: یاری رساندن به یکدیگر نباید از مسیر عدالت خارج شود، و به انتقام جویی و کینه توزی و تجاوز از حد منتهی گردد. این تعبیر می‌تواند مقدمه‌ای باشد برای دستور عفو که در جمله بعد آمده، گویی می‌فرماید: مجازات هر چه باشد یک نوع آزار است، و اگر مجرم پشیمان شده باشد شایسته عفو است. عفو در جایی که انسان قدرت بر انتقام دارد و اگر می‌بخشد از موضع ضعف نیست که این عفو سازنده است.

هم برای مظلوم پیروز که به او تسلط بر نفس و صفای دل می‌بخشد، و هم برای ظالم مغلوب که او را به اصلاح خویش و میدارد. درست است که حقی از انسان ضایع شده و در مقابل ظاهراً چیزی نگرفته، اما به خاطر گذشتی که از خود نشان داده، خداوند متعال پاداش او را مرحمت می‌کند.

این گذشت باعث کاهش کینه‌ها، افزایش محبت، انسجام و آرامش جامعه می‌شود. و چه تعبیر جالبی است تعبیر **علی الله:** گویی خداوند خود را مدیون چنین کسی می‌داند و می‌گوید اجرش بر عهده من است! از آن سوی مجازات و انتقام و مقابله به مثل در جایی است که ظالم هنوز از مرکب شیطان پیاده نشده و مظلوم پایه‌های قدرت خود را محکم نکرده، که در اینجا عفو از موضع ضعف است و باید اقدام به مجازات کند..

در پایان آیه می‌فرماید: **إِنَّهُ لَا يُحِبُّ الظَّالِمِينَ.** تشویق به عفو و اصلاح، برای دفاع از ظالم نیست خواه ابتدا ظلم کند یا در انتقام پا را از حق فراتر بگذارد. در حدیثی از پیامبر گرامی اسلام آمده است: هنگامی که روز قیامت می‌شود (از سوی خداوند) کسی ندا می‌دهد: هر کس اجر او با خداست وارد بهشت شود، گفته می‌شود: چه کسی اجرش با خداست؟ در جواب به آنها می‌گویند: کسانی که مردم را عفو کردند، آنها بدون حساب داخل بهشت می‌شوند.

موضوع شماره ۱۰: نجات از آتش جهنم

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا قُوا أَنْفُسَكُمْ وَأَهْلِيكُمْ نَارًا وَقُودُهَا النَّاسُ وَالْحِجَارَةُ عَلَيْهَا مَلَائِكَةٌ غِلَاظٌ شِدَادٌ لَا يَعْصُونَ اللَّهَ مَا أَمَرَهُمْ وَيَفْعَلُونَ مَا يُؤْمَرُونَ (تحریم/۶)

ترجمه: ای مؤمنان، خود و خانواده خود را از آتشی که هیزم آن انسان ها و سنگ ها است، حفظ کنید. بر آن فرشتگانی خشن و سخت گیر گمارده شده اند که از آنچه خدا به آنان دستور داده، سرپیچی نمی کنند، و آنچه را به آن مامورند، همواره انجام می دهند.

توضیح: حفاظت و نگهداری خانواده به تعلیم و تربیت و فراهم ساختن محیطی پاک و خالی از هرگونه آلودگی است که نقش امر به معروف و نهی از منکر در این محیط بسیار اساسی می باشد. این برنامه در هر خانواده آغاز می گردد و سنگ بنایی است که می بایست از مقدمات ازدواج و تولد فرزند، پایه ریزی شود. البته پر واضح است که با توجه به احادیث و روایات سیره ائمه معصومین علیهم السلام بهتر است اینکار با عمل به خوبی ها و دوری از بدی ها صورت پذیرد.

خانواده واحد کوچکی از اجتماع بزرگ است و تربیت فرد بطور صحیح و اصولی باعث اصلاح جامعه می گردد و در جامعه اسلامی هر کس نسبت به دیگری مسئول است و طبعاً در یک خانواده اعضاء در مقابل هم مسئول هستند و می بایست یکدیگر را به خوبی ها و دوری از بدی ها دعوت نمایند.

ریشه عذاب در روز قیامت گناه و معصیت پروردگار است. یعنی جرم و جریمه یکی است. جریمه ی روز قیامت متخلف همان تخلفی است که از او سرزده است و آتش از وجود خود او زبانه می کشد و انسان ها آتش گیرانه دوزخ می باشند و شعله گرفتن مردم در دوزخ به دست خود آنان است. بنابراین هر گناهی که از انسان سر می زند به این معناست که اوقبول کرده است ولی سوزندگی این آتش در روز قیامت تجلی می یابد.

به استناد آیه ۱۱۴ سوره مبارکه نساء نجوا و سخنان در گوشی در چه مواردی مجاز است؟

الف - هنگام توصیه به صدقه و کمک به دیگران

ب - هنگام انجام کار نیک و اصلاح در میان مردم

ج - هنگام امر به معروف و نهی از منکر

د - الف و ب صحیح است

۱. به فرمایش قرآن کریم در آیه ۲۷۹ سوره بقره ربا در حکم چیست؟

الف - قتل نفس

ب - زنا با محارم

ج - قتل انبیاء

د - جنگ با خدا و رسول

۲. براساس آیه ۲۸ سوره بقره وظیفه مردم در مقابل بدهکاری که قدرت پرداخت نداشته باشد چیست؟

الف - بدهی او را به هنگام توانگری ببخشند.

ب - شخص توانگری بدهی او را پرداخت کند.

ج - به او تا هنگام توانایی مهلت دهند.

د - بدهی او را از بیت المال بدهند.

۳. با توجه به آیه ۸ سوره عنکبوت کدامیک از گزینه های زیر در مورد اطاعت از پدر و مادر صحیح است؟

الف - اطاعت از پدر و مادر تا زمانی واجب است که فرزند به بلوغ نرسیده است.

ب - اطاعت مطلق و بی چون چرای پدر و مادر در هر مقطع سنی واجب است.

ج - اطاعت از پدر و مادر زمانی که بخواهند فرزند خود را به شرک بکشانند، واجب نیست.

د - اطاعت پدر و مادری که در مسیر نادرست گام بر می دارند، به هیچ وجه و در هیچ موردی واجب نیست.

۴. در آیه ۲۱۵ سوره مبارکه بقره به ترتیب انفاق نسبت به چه کسانی توصیه شده است؟

الف - پدر و مادر، افراد مریض، در راه ماندگان، خویشاوندان، فقیران.

ب - افراد از کار افتاده، افراد مریض، در راه ماندگان، خویشاوندان، فقیران.

ج - پدر و مادر، خویشاوندان، یتیمان، فقیران، در راه ماندگان.

د - خویشاوندان، یتیمان، فقیران، در راه ماندگان، افراد مریض.

۵. به استناد آیه ۸۶ سوره نساء هر گاه کسی شما را سلام کند وظیفه شما چیست؟

الف. شما نیز بی درنگ او را احسان نمایید.

ب. در پاسخ اخلاص الهی طلب نمائید.

ج. به سلامی مثل آن یا بهتر پاسخ دهید.

د. از خداوند برای او طلب استغفار نمائید.

۶. طبق آیه ۱۴۰ سوره نساء وظیفه مؤمنین به هنگام حضور در مجلسی که در آن آیات الهی را استهزاء می نمایند چیست؟

الف. با وعده های الهی قلوب آنان را نرم و پذیرایی برکات نمایند.

ب. مجلس آنان را ترک نمایند تا از آن سخن داخل موضوعی دیگر شوند.

ج. با تلاوت آیات عذاب آنان را متوجه خطای خود نمایند.

د. حکم بین خود و آنان را به خدا واگذارند.

۷. کسانی که نسبت به آنچه خداوند از فضلش به آنها داده ، بخل می ورزند و به دیگران انفاق نمی کنند.

الف - گمان نکنند مهلتی که به آنها می دهیم به حال آن ها بهتر خواهد بود (سوره آل عمران آیه ۱۷۸)

ب - گمان نکنند که این بخل برای آنها خیر است، بلکه برایشان شراست. (سوره آل عمران آیه ۱۸۰)

ج - در روز قیامت آنچه بخل ورزیده اند بصورت طوقی بر گردنشان آویخته می شود (سوره آل عمران آیه ۱۸۰)

د - ب و ج صحیح است.

۸. پیام تربیتی آیه ۳۶ سوره اسراء چیست؟

الف - ما به همه علوم آگاهی و وقوف داریم.

ب - از آنچه بدان علم نداریم پیروی نکنیم.

ج - هر آنچه را می دانیم اظهار نمائیم.

د - بدون دلیل دست به کاری نزنیم.

۹. در آیه ۵۸ سوره مبارکه نساء به کدامیک از موارد زیر امر شده است؟

الف - امانت ها را به صاحبانشان بدهید و به عدالت داوری کنید.

ب - به عدالت حک کنید و حقوق مردم را سبک نشمارید.

ج - امانت ها را به صاحبانشان بدهید و پند های خود را گوش کنید.

د - پند های الهی را بشنوید تا شما را زیر سایه های گسترده جای دهیم .